

Szentmártoni János

Apám után (3)

*Némi üresség, a megszokott,
s a mindvégig megszokhatatlan.
Szégyen, hogy anyám meg sem született,
s apám már temetem a dalban.*

*Bevallom, nem gondoltam át sosem,
vajon mi sülnet még ki ebből.
Írtam, hogy túléljem emlékeim
katarzsisát, míg a dráma eldől.*

*Nem arról beszélek, hogy feledtem,
mit tett velünk apánk nyolcvannegyben.
Kiszenvedett, gondoltam, amúgy is.
Ki bír ki fele életet térden?*

*Börtön után összejártunk néha,
hozott krémest, gyümölcsöt, képeket.
S én magamba csomagoltam mindent,
mi addig évekig égetett.*

*Hát nem kérheted rajtam most számon,
átölelni őt hogy voltam képes,
versbe zárni közös élményeink,
s fölemelni az emlékeimhez,*

*és megfogni kihűlt kézfejét,
mikor a plafon-úrt fürkészte már,
s nem szaggatni kertjéből ki semmit,
ülni szótlán, mint ki vendégre vár.*

*Sírtam, igen, mindegy, kit sirattam,
őt-e vagy magamat – volt okom.
Mert akit koporsóban visznek,
annak ennyivel még tartozom.*

Apám után (4)

*Hogy kerül ide, az iszkázi határba
ez a kempingbiciklis ember,
amint komótosan karikázik a lemenő nap korongja felé,
s jobb válla fölött távoli templomocska fénylik?
Még jó, hogy nem fütyörészik – az már arcátlanság volna.
Csak a pedál ütemes nyöszörgését hallani.
A saját szememmel láttam, amint két hónappal ezelőtt
a szökőkút vízfátyla mögött elfüstölögtek földi porai.
„Annyi munkám van, ho-hó, hogy egy élet is kevés hozzá”
– mondogatta mindig, s legyintett nevetve. Legutóbb
a fészker szekrényében cipőit mutogatta: „Annyi cipőm
van, hogy egy élet is kevés elhordani őket” (legyintés,
nevetés). Igaza lett: egy hét múlva meghalt. Papucsban.
Soha nem panaszkodott. Orvoshoz se járt.
Csak miután szerelme elhagyta, romlásnak indult:
megöregedett, lerongyolódott. 98 éves anyja hiába
pörlekedett: „Adj magadra, az istenért! A gyerekeid,
unokáid ha meglátnak, elfordulnak az utcán!”
(legyintés, nevetés). Elment a kedve. Sehol nem találta.
Azért bütykölt mindig a házban, ház körül, kertben
– legutóbb tolóajtót a fürdőszobában. Sok mindent
gyűjtött: például a cipőket. Sokszor egészen értelmetlen
dolgokat. Annyi fát, hogy tucat boszorkányt
lehetne túlvilágra füstölteni vele. De legfőképp:
órákat. Utána két maréknyi karóra, faliórák
garmadája maradt. Mintha minden pillanatban
és a lakás valamennyi szegletében tudni akarta volna:
mennyi az idő. Hogy mikor jár le végre. Már mint
az övé. Tavasszal még mindent elvetett: paprikát,
paradicsomot, répát, karalábét, „világraszóló” tökeket,
melyekkel obszcén mutatványokat rögtönzött mindig
– de az aratáshoz már mintha nem maradt volna kedve.
Úgy képzelem (így születnek a legendák, figyelem!):
vetett egy utolsó pillantást a kertre, majd betámolygott,
ágyára rogyott, s kezdetét vette a test elszámoltatása
= vagyis a végső pillantás után mint egy részeges,
kiégett kapitány, letámolygott a gépházba,
leállítatni szíve motorját. A 72 évesi lendülettől
ideig még működtek a gépek, egyre lassabban, egyre
csöndesebben... aztán már csak a hangtalan siklás
a nyílt vízben, a némaság, a szemkápráztató üresség...*

*És most tessék: itt biciklizik nekem az iszkázi határban,
apró templommal a vállán, abban a mackógatyában,
amiben a padlásból nőő antennákat szerelte mindig,
a tejszínhab-tornyos kávékat hordta anyámnak ágyba
vasárnap reggeleken. Egyenesen a lebukó nap korongja
felé. Valamivel a föld felett. Ej, te csibész, te csibész,
bakonyi betyár, lidérces lókötő!*